

A nemzet munkaereje csorbitatlan.

Irta: Dr. Temesváry Imre min. tan. orsz. gyűl. képviselő.

Az a költségvetés, amelyet az 1932—33 költségvetési évben a kormány a törvényhozás elé terjesztett, s amelyet a törvényhozás változatlanul el is fogadott, a magyar nemzet gazdasági és pénzügyi életének hűen megrajzolt körképe. Ez a nemzet céltudatos erőfeszítése a létért való küzdelemben, ahol a lemondás és az önmehtagadás párosul a nemzet erejét meghaladó áldozathozatallal.

A háború és a háborút követő idők minden reális értékét megsemmisítő korszakát rövid néhány esztendőss felledülés váltotta fel, amelyben reméltük, hogy gazdasági és pénzügyi életünk regenerálódni fog. De sajnos ezt a rövid néhány esztendőig tartó, szinte efemer jellegű felfelé ívelését gazdasági és pénzügyi életünknek csakhamar felváltotta világ-gazdasági dekonjunktúra, amely minden képzeletet felülmúló gyorsasággal a mélypont alá süllyesztette gazdasági helyzetünket. Ha ennek okát kutatjuk, akkor nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk, hogy rajtunk kívül álló erők, különösen a reánk erőszakolt, igazságtalan békéből bekövetkező nemzetközi ellentétek — talán azt is mondhatnánk, — hogy ellenségeskedések és talán a politikai előrelátás hiánya idézték elő azt a gazdasági kaoszt, amelyben ma egész Közép-Európa sinylődik és amelynek legkirívóbb áldozata a mi kis szerencsétlen országunk.

De nem lennénk igazságosak, ha mai nehéz gazdasági helyzetünkben, a megtett vagy elmulasztott intézkedésekért önmagunkat tennők felelőssé hiszen ez a

csonka ország, a nemzeti élet minden előfeltételétől meg volt fosztva a kegyetlenül reánk erőszakolt békediktátum folytán és így csak a legelemibb nemzeti kötelességet teljesítette a kormányzat akkor, amidőn, a fellendülés első pillanatában megragadta az alkalmat arra, hogy az állami élet legszükségesebb előfeltételeit megteremtse és a rendelkezésére álló tőkékkel megindítsa ebben az országban a közel tizenegyet esztendőig szünetelő termelő munkát. És ha ezt megtette volna a kormány akkor, amikor erre minden alkalom és lehetőség megvolt, nézetem szerint, sokkal jobban illethetnénk szemrehányással, mert hiszen a világesemények romboló hullámai akkor is keresztülcsapkodtak volna rajtunk, ha állami életünk fellendítése érdekében semmit sem tettünk volna.

Kétségtelen, hogy most, utólag lehetne vitatni, vajjon nem találtuk volna-e meg a módját annak, hogy úgy az állami, mint a magángazdasági élet beruházásait lassítottuk volna és ezzel az eladósodást is mérsékeljük volna. De lehet-e előrelátás hiányával vádolni a kormányt akkor, amikor az állami élet rekonstrukciójának első esztendeiben, erre minden lehetőség megvolt, amidőn nemzeti produktumainkat minden nehézség nélkül értékesíthettük, olyan magas árakon, amelyek szinte csábítottak bennünket arra, hogy fokozzuk termelésünket és a termeléshez szükséges beruházásainkat különösen akkor, — amidőn emlékezünk rá, — hogy külföldi tőkések felgyűlemltet

kéjüket majdnem két kézzel szórták a magyar nemzet felé, mert hiszen itt igen jó gyümölcsöztesre találtak.

Ilyen előzmények után egyetlen tárgyilagos bíró sem illetheti a magyar nemzetet szemrehányással a bekövetkezett eseményekért, annál kevésbé, mert hiszen ennek a nemzetnek termelőképessége, áldozatkészsége és munkaereje is teljes mértékben csorbitatlan, de épp azok tették lehetetlenné a mi keresetkészségünket, indokolatlan elzárkódottságunkkal és indokolatlanul felállított vámtételekkel, akiknek a mieinkkel azonos érdekük lett volna, hogy mi, nemzeti termékeinknek reális áron való érté-

kesítése mellett, eleget is tudjunk tenni a külfölddel szemben vállalt kötelezettségeinknek.

Ez a megállapítás nézetem szerint, száz százalékgig fedi az igazságot és szükséges is, hogy ennek hangot adjunk, különösen akkor, amikor a nemzet megromlott teljesítőképessége mellett, az ország polgárságától fokozottabb mértékben kívánunk áldozatot, nemcsak a belső állami élet folytonosságának biztosítása szempontjából, hanem azért is, hogy megfelelhessünk azoknak a kötelezettségeknek, amelyeket a nemzetközi szerződésekben magunkra vállaltunk.

A kenyér.

Itt Magyarországon a kenyérhez tudunk a legkönnyebben hozzájutni, de annál keservesebben tudják az egész világon a kenyér árát megkeresni, mert nincs a világ gazdaságának helyes rendszere. De az utóbbit egyelőre nem akarom boncolgatni, mert sokkal fontosabbnak találom a helyi kérdést, hiszen itt is nehezen tudják a kenyér árát megkeresni.

E sorozatos cikkemmel az a célom, hogy a salgótarjániak megtudják majd szerezni a kenyér árát. Azonban azt nem mondom, hogy könnyen.

A gazdasági tanulmányaim folytán láttam azt, hogy egyik ország a másik nélkül is tudott fejlődni, ugyan úgy a város is fejlődhet a lehetőség szerint a többi városok nélkül is, ha az eszméből gyakorlati megoldást csinálunk, — aminek semmi akadályja sincs.

Az utóbbi cikkem a cukrász-iparról szólt mérföldes magyarázatokkal, most pedig a sütő-iparról kívánok egy kisebb tömörségben szólni.

Ha lelki szemünkkel végig vonulunk a civilizáltabb környező államokon, akkor azt látjuk, hogy az osztrák nép jobban és szebben tud boldogulni, mint a szerb nép. Miért? Pedig a természeti adottsága a szerb sokkal jobb, mint az osztráké. Ennélfogva mindenki a civil-

zációra gondol, mert hogy az osztrák műveltebb; pedig nemcsak a műveltség hozza ezt létre, hanem a szükség. A műveltség alapja a gyakorlat és a gyakorlatot pedig a szükség hozza létre. Minthogy az osztrák nép az adottságához mérten már századok óta sűrűn lakott nép, így a természeti törvény kényszerítette arra, hogy más jószágokkal teljesítse a munkamegosztást, ez pedig az ipar. Ezért van az, hogy a sűrűn lakta vidékeken és a terméketlen vidékeken találkozunk főleg iparral. A nagyobb ipari fellendülést természetesen a nagyobb pénzösszeg idézte elő, amiről itt a helyszíne miatt nem szólhatok. Itt főleg azt kívánom kidomborítani, hogy a sűrűn lakott népek fokozott iparról kell gondoskodni, hogy magát fenn tudja tartani és ahol fokozott ipart tudnak létesíteni, ott már meg van a fokozott pénzösszeg is! Pi. legyen mondvá Svajc.

A magyar népek, illetve a salgótarjániaknak meg van minden alap ahhoz, hogy egy biztos kereseti lehetőséget biztosítsanak, mert amilyen nehezen lehet megszerezni a kenyér árát, olyan szükséges ma a jó sütő-ipar. Ha alaposan szemügyre vesszük azt, hogy napjainkban az emberek a diétára, milyen sokat adnak, tehát napjainkban majdnem minden ház-

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Történet a Magyar Oligarchák idejéből.

Baglyaskő sasfészke.

Irta: Vadkerty W. Béla.

Salgótarján közelében, égbenyúló hatalmas sziklakövek közé épült vár volt hajdan... Ma szántóföldek, bányatelepek s a messzeségből előragyogó Karancs-hegy erdősegei alkotják a keretet, amelyben áll némán, szóltanul, rejtelmesen, fölvetve a kérdést a szemlélőben, hogy hol voltak itt a várfalak, hogyan helyezkedhettek el itt a lakószobák, a katonakaszárnyák, az őrtornyok? Miként hirdethette a messze-messze múltban a középkori várépítésznek a szépségét, nagyságát, csodálatosságát, fenségességét, amikor ma csak sziklatömböket sziklacsoportokat látunk, amelyeknek a magaslatain a levegő szárnyas dalosain kívül, fablómadarak tanyáznak, varjak kárognak s kiáltozásaikkal mintha meg erősítenék a lelkünkben keletkezett szomorú érzést és fájló gondolatot, hogy csakugyan kár, kár, nagy kár, hogy Baglyaskő várának egykori vonalaiból semmit de semmit sem hagyott meg nekünk az idő vasfoga...

Ott áll pusztán, hallgatagon, mint valami csontváz... mint valami széjjelzuzott csonka kőszobor.

Körülötte csend van, temetői csend. Csak a buzatáblák ringanak nyáron hal-kan... s ősszel a távoli erdők lomb-

hullásának bános fuvallata zsongja a bánatos szőlőrokat Baglyaskő várának sasfészke körül.

A természet sok évszázados rombolásához az emberi kezek is hozzájárultak.

Robbantották, szaggatták, marcangolták és hasították dinamittal, csákányokkal, hogy köveiből, maradványaiból lakóházakat készíthessenek maguknak. S a vár anyagaiból, amelyre nem fordítottak gondot ronjaiban, így pusztult el minden úgy, hogy ma már csak a villámokkal s az emberek mohó kapzsiságával dacoló bazalt sziklafalak meredeznek reánk amelyeknek a megmászása életveszélyes ugyan, de a lélekjelenlétnek, a bátorságnak az ügyességnek erős és dicséretre-méltó tornajátéka...

A vár környékét fák, bokrok, cserjék nőttek be, amelyek őrzik a titkát a várnak, de éjjelenként a fák és a virágok nyelvén elsuttogják Baglyaskő regét, Baglyaskő történetét.

Amikor felépült csodaszép erdőség vette körül. Évszázados rengeteg övezte. Szinte láthatatlanul, észrevétlenül lapult meg a rengeteg vadozban...

Tarjáni I. Péter emeltette és készítette a tatárdulás után.

Innén uralta és kormányozta kiterjedt birtokait, mérhetetlen nagy földjeit a rajtuk küzködő és szenvedő jobbágyokkal, akiknek százai meg százai haltak meg roskadtak össze, amíg a vár felépült s hirdethette a magyar nemesség egyik diadalmas és háboríthatatlan fészket...

Roppant gazdag ur volt Tarjáni Péter, számtalan falunak, pusztának és több várnak a kiskirálya.

Itt élt a feleségével boldogan mint Ádám és Éva a paradicsomban.

Őt szép fia volt, egyik szebb, mint a másik, dőlceg, daliás, rettenthetetlen vakmerő magyar mindegyik.

Mihály, Péter, Lensták, Mikus és Ják... Baglyaskő várában lettek férfiakká.

Lángoló lelkesedéssel ragaszkodtak az Árpád-házhoz, akiknek a fehér liloma hervadozott már.

Az utolsó Árpád-házi király III. Endre ült az ország trónján, amikor a testvérek kiröppentek Baglyaskő várából háztűznézőbe a Felvidék főnemeseinek várkastélyai felé, hogy feleséget s a feleséggel hatalmat, újabb birtokokat, nagyobb tekintélyt szerezzenek maguknak, családjuknak, fényes és vitézi nevüknek.

Csak Ják maradt egyedül otthon Vaddisznóvadászattal töltötte az idejét. Néha-néha fölrandult a füleki barátokhoz kockázni.

Itt értesült karácsonytáján arról, hogy a király súlyos beteg. Fölépüléséhez nincs már remény. 1300-at irtak...

Pogány kemény tél volt. A szánkok besüppedtek az ülésig a hóba s a lovaknak csak a feje meg a sörénye látszott ki, de azért ment, vágatott hazafelé Baglyaskő várába.

Vitézei csodálkoztak visszatérésén. Azt hitték, hogy egyedül nyugodtan, zavartalanul pihenhetnek karácsony és újév táján.

Ják csontlágyva, dermedten érkezett meg. A medvebőrös pamlagon, lármázó tölgyhasábok égő zenéje, kandalóból kilobbanó fénye mellett s a tüzes budai vörösbortól mihamar ujjászülettelt, s tettekre szörös legényne vázsolódott, amikor kürtöző rivalgott a vár előtt.

Dugdel Barna a várnagy nemsokára jelentte, hogy Trencsén várának az ura Csák Máté a „Matyus király” családja rokonai és házanépe válogatott vitézeivel kér bebocsátást, menhelyet, hajlékot, barátságos födelet és testvéri vendégszeretetet a Tarjániak nemes és nemzeti családjától és a fiaitól.

Ják maga sietett a Nagyrur fogadására.

Isten hozta Kegyelmeteket! Rendelkezzenek velem és a várammal, pihenjék ki fáradalmaikat s érezzék jól, érezzék otthon magukat valamennyien.

Azután felvezette őket termeikbe, gondoskodott minden kényelmükről.

Csak Máténak igen jólesett a tiszteltteljes udvarias levante szívélyes fogadása.

Megszorította a kezét s csak annyit mondott derék legény vagy, akárcsak az Edesapád.

Késő éjjel volt s így mihamar pihenni tértek a fáradt utasok.

Reggel találkoztak újra.

Csak Máté a feleségével Szláviával s annak hugával Blankával egy fiatal, csodaszép kárpáti rózsával és lilómmal friss egészséges, aranyhajú leánnyal vártak az ifjú Tarjáni Jákot, a vár gazdáját.

ban ott találjuk: a kekszet, a piskótát; a gyomor-betegeknél a kétszersültet; a cukor-betegeknél a zabkenyeret, illetve a keményítőmentes tésztaemléket és így tovább. Valamikor ezek luxuscikkek voltak, ma már azonban közszükségleti cikkeké váltak és minnél civilizáltabb a nép, annál keresettebb cikké alakult; tehát ebben a cikkekben biztos piacot találunk: Svajcban, Franciaországban, Németországban stb. államokban, ha ehhez az iparhoz úgy fogunk hozzá, hogy nem nyereszkereskedésre rendezkedünk be, hanem kenyérkereseti iparrá alakítjuk s azon dolgozunk, hogy jobbat és olcsóbbat állítsunk elő, mint a többi nemzetek, — ezt pedig módunkban van megtenni!

Hiszen valamikor a sütő-iparunk virágzott, mint mézeskalács. Ma már a fejlettebb igényeket nem elégíti ki, mert a közönség folyton mást és jobbat kíván. Ezekből kiindulva láthatjuk, hogy a kereslet folytonos, csak az előállítás nem olyan változatos, mint amilyen változatos az emberek igénye. Ha fel tudjuk azt fogni, hogy ezt kell csinálni, amit az emberek keresnek, akkor Salgótarjánban a sütő ipar csak hatalmasra fejlődhet és nem bukhat meg, mint a mézeskalács-ipar.

Azt hiszem, hogy nem kell hangsúlyoznom, hogy az élelmiszer-ipar nem bukik meg azért, mert nincs felvevőképessége, hanem csak azért nem lehet kereslet benne, mert nem olyant és nem azt készítenek, ami a nagyközönségnek kell; már pedig ahhoz megvan minden remény, hogy a salgótarjániak jól csináljanak, mert a magyar-konyha jó és finom, izletes étele világhírű.

A sütő-iparhoz és a cukrász-iparhoz azért van nagy reményem és lehet mindenkinek reménye hozzá, mert mindennap keresik és mindennap el is fogy, tehát kell folytonosan készíteni. De a másik a legfontosabb része az, hogy a legkisebb polgárnak is módjában van ezt az

ipart üzni, ha egy parányi élniakarás él benne. Mert először, ha a férfi még nem érti, akkor a felesége addig tanítja, hogy majd a feleségének kell majd a tanuló-tól tanulni; mert t. i. a gyakorlatból tudom azt, hogy a magyar az olyan, hogyha valamit megtanul, akkor jobban tudja, mint aki tanította. Másodszor, minden magyarnak van valamelyik országban rokona, vagy ismerőse, akit megkérhet arra, hogy egy bizonyos jutalék ellenében ott egy-egy vevőt szerezzen. Az a külföldi magyar szívesen meg fogja csinálni, mert mellékes üzlethez, keresethez is jut ezáltal. Harmadszor az állam is szívesen fogja ezt az intézményt támogatni, csak a polgárság azonnal fogjon hozzá és kezdje elküldeni az eladásra váró új iparcikkeit, mert ezen nem gondolkozni kell már, hanem azonnal hozzáfogni. Negyedszer ez a cikk bírja el a legjobban a szállítási költséget, mert a nyersanyaga a legolcsóbb termék és e termék árát még csökkenteni is lehet az adómentesség folytán, amire minden remény meg lesz, ha a polgárság nagyobb, testületileg üzni fogja ezt az ipart, ami biztos siker nemcsak a számukra, hanem az országnak is.

A reményemet az fokozza és telőzi, hogy igen sok államban találkozunk híres házi iparral: Belgiumban a brüsszeli-csipkével; Hollandiában növény és állattenyészéssel; Németországban szerszámokat készítenek háziilag elő, sőt a Felvidéken is találkozunk lánccs és kapa-készítő kovácsokkal. De számtalan ilyen iparral találkozunk szerteszét, annyi van, hogy egy könyvben is nehéz volna összeírni.

Tarjániak, meg kell érteni az idők szavát és addig kell ezt az ipart meghonosítani még kevés áron lehet piacot a részünkre biztosítani. Iparosodjunk tehát ki egy magá, kik pedig tizen vagy százan, ahogy a tehetségből adódik!...

Paraszt deák.

SZENT FERENC rendjének letelepedése városunkban.

A nagy világégés és az azt követő forradalmak után egy igazságtalan békediktatumnak gátló légkörében a lelkek keresve-keresték a kiutat a chautikus állapotból és keresték a minden emberi képzeletet meghaladó barbárságokra a vigaszt.

Az egyedüli utat, melyen a gyógyulásnak meg kellett indulnia, csakhamar megtalálta az ember: Istenhez térni!

Mindennek forrása ez, de csak akkor, ha nemcsak a szegény, agyonzaklatott lélek teszi, hanem azok is, akiknek földi jólét, hatalom jutott osztályrészül.

Szerte e világon lelki renaissance következett be.

A legtöbb áldozatot hozott polgári és munkás társadalom csodálatraméltó

lelkességgel, áldozatkészséggel állt az Egyház papjai mellé és csakhamar templomok, iskolák emelkednek soha nem remélt helyeken, bucsujáró helyek telnek meg és az emberi szívnek szeretetvirágai teremtenek olyan társadalmi helyzetet, mely nélkül a reánk szakadt kétségbeejtő gazdasági bajokat elviselni képtelenek volnánk!

Ne keressük most az okokat, amelyek rázúdították az emberiségre ezt a szörnyű válságot. A felelősségrevonás ideje el fog jönni!

Az egyenlőtlen harc, mely a vagyonosok, hatalmasok felvértezett tábora és a dolgozó társadalom között folyik, csakis a krisztusi igazságok lángoló szellemével és erejével dőlhet el katasztrófák nélkül.

S az ifju megbüvölve nézte a két nőt. Egyik szebb volt, mint a másik. Az egyik nyílt róza, a másik harmatos bimbó még. A szíve hevesen dobogott. A szeme lángokat lövelt s az ajka néma maradt mint aki ketté harapta volna a nyelvét...

Nagysokára tért magához.

Ilyen szép vendégei nem voltak még Baglyaskőnek. Büszke vagyok, hogy itt vannak s óhajtanám, hogy akkora hódoltság hulljanak az égből, hogy Nemzetes Nagy Uramék ibolyanyílásig, avagy soha innen el ne mehetnének.

No Őcsémuram akkor elvesztené a várát is, ha mi itt örökre megtelepednénk.

Hacsak annyi baj lenne a világon, mint ez, úgy szívesen föláldoznám vitéz Bátoruram!

Szlávia mosolygott, Blanka pedig pirult s mialatt megreggeliztek... Jákó úgy érezte, hogy ez az a nő, akit Isten küldött utjába.

Amikor Csák Máténak megmutogatta töviről hegyire a vár minden részét, ki is rukkolt menten.

Bátoruram mondanék valamit! No kivele hamar! S hogy akadozott a szó a legény száján, még hátorította is.

„Audiam Domine, verbum tuum!” Jákó azután megvallott, adja nekem kigyelmed a felesége hűgát a Blankát!

Csák Máté nevetett. Hát édes Őcsém az asszonynépet nem lehet elajándékozni

ha csak a saját szíve nem szentesíti az alkut. Én szívesen odaadom nol Beszélj a feleséggemmel, és... és a leánnyal is.

Itt hagylak benneteket magatokra, amíg kilovagolok Salgóra, hogy megtekinthessem a várat ott is, ha már itt járok, mielőtt Budára mennék a beteg királyhoz.

Bizony én is oda készülődtem Budára! A füleki kolostorban hallottam, hogy a király haldoklóban van.

Ugy hát együtt mehetünk majd.

Mintha testvérek lettek volna úgy váltak el Csák Máté és Tarjáni Jákó.

Máté ur állotta is a szavát, 50 páncélos vitézzel Salgóra ment s Jákó a hölgyeket kereste fel...

Elmesélte, hogy fivére háztűznézőbe mentek. Ő azonban mintha érezte volna, hogy nem szabad elhagynia a várat... Olyan különös sugallata volt, hogy maradjon. Örül is, hogy hallgatott erre a szóra, mert így megismerhette Magyarország legszebb virágait...

Nagyasszonyom higgye el, hogy Baglyaskő várában ha eltávoznak nagy szomorúság üt tanját.

Miért? kérdezte Szlával?

Azért, mert én nagyon megszerettem a Nagyasszonyon kívül a kisasszonyt és pedig oly annyira, hogy ünnepélyesen megkérdem most, akarna-e a feleségem lenni?

A két testvér összenézett s Szlavia azonnal fölismerte a helyzetet, észrevette,

Ennek az áldásos munkának fokozására jöttek városunkba a Szent Ferenc rendnek tagjai, minden népek barátai, a szeretetnek, szegénységnek gyakorlati ismerői, fáradhatatlan kapásai az Ur szőlőjének.

Ismeri ezt a csodálatos Rendet az egész világ s amerre járnak szeretet, bizalom, ragaszkodás veszi körül tagjait.

Városunkban több esztendő, különféle irányu, de egy közös cél munkának eredményeképpen telepedtek le a ferencrendi szerzetesek.

Junius 30-án d. u. a gyorsvonat zsúfolt állomásra futott be. Hatóságok, hivatalok, katonaság, egyesületek küldött-ségei lepték el a pályaudvart, hogy a 700 esztendő nagymultu rendnek ideérkező tagjait fogadják, üdvözlőljék.

Elsőnek Horváth Károly főmérnök, az új plébánia egyházközségének elnöke üdvözlötte az ide kinevezett Réz Marián házilónköt és rendtársait s bennük a kiváló Rendet. A város nevében Horváth László h. polgármester, a katonaság nevében vitéz Berthy János őrnagy, a salgóiak nevében Buczkó Emil bányagondnok köszöntötték a szerzeteseket, akiknek nevében P. Réz Marián válaszolt szerető szavakkal, kiváló szónoki készséggel.

Az üdvözlések után a pátérek az acélgyári iskola mellett levő lakásukra kísérték, ahol ideiglenesen két szobát rendeztek be kápolnáknak, hogy később a nem a legmegfelelőbb helyen épülő rendház s majdan templom legyen végleges otthonuk.

Szeretetteljes „Istenhozott” és ünnepélyesség várta és vette körül az új otthonukba érkező rendi tagokat s általuk a nagynevű Rendet.

Az ünnepélyes beiktatás júl. 3-án d. e. 10 órakor volt az acélgyári iskola kertjében, ahol a díszes tábori oltárnál Pájer János püspöki helynök rövid beszédben vázolta a Rend letelepedésének előzményeit, indító okait, a római szent-szék jóváhagyását stb. P. Tamás tartományfőnök köszöntötte meg ezután a nép és egyházi hatóság szeretetét, P. Virág Venánc rendi titkár pedig felolvasta az új plébánia határait megjelölő és a letelepedést megengedő Rozsnyó-egyházmegyei főhatóság dekrétumát.

Majd a perzselő nap hevében kitartó nagy közönség és a város különböző hivatalainak, testületeinek jelenlétében Pájer János püspöki helynök nagy papi segédlettel szentmisét celebrált az acélgyári zenekarnak kiváló szereplése mellett. A jelenlegi tartományfőnökön P. Tamáson kívül, ott volt P. Oslay Oswald v. tartományfőnök és kíséretükben sok Páter és helybeli teológusok.

A történelmi jelentőségű első szentmise és szerzetesi letelepedés hísszük, hogy egy áldozatos papi, egyben szociális, charitatív, kulturális munkának fokozottabb tempóját jelenti. Szükség van a lelkek művelésére, erkölcsi megszilárdí-

tására mely ellenállóvá teszi az embert nehéz küzdelmekre, melyek rászakadtak az istentelenség, hitetlenség, telhetetlenség következményeiként.

Ebben az érzésben, tudatban szeretetteljesen köszöntjük Szent Ferenc fiait, Isten áldását kérve munkájukra, városunkra, hazánkra: ad multos annos!

Hírek és különfélek

Egyházi kitüntetés. XI. Pius pápa Őszentsége az illetékes egyházmegyei főhatóság előterjesztésére érdemeik elismeréséül Drescsik János kerületi eszperes, somoskőújfalusi plébánost tb. pápai kamarássá, Horváth Gyula kisterenyeyi plébánost pedig tb. pápai káplánná nevezte ki. Az erre vonatkozó okmányokat f. hó 3-án adta át Pájer János pp. prótonotárius, püspöki helynök szép ünnepség keretében az ünnepelteknek.

Köszönetnyilvánítás. Bánatunkban osztozó testületek, olvasóköri és egyesületek, valamint azon tisztelőinknek, akik megboldogult feleségem temetésén való megjelenésükkel bánatunkat enyhítették, fogadják hálás köszönetünket.

Mrász József és családja.

Siremlékavatás. Néhai Vojtassák Sándor, aki hosszú éveken át volt városunkban káplán és a kath. kör egyházi elnöke, majd a világháborúban katonáival együtt szenvedő és mindenkin segíteni akaró tábori pap, később ceredi h. plébános a salgótarjáni temetőben fekszik. Barátai, tisztelői, hivei a kath. kör felhívására és kezdeményezésére gyűjtést indítottak, hogy sirját megfelelő módon jelöljék meg. Temetésén, mely 1926 áprilisában volt, oly nagy tömegű nép vett részt, amelyhez hasonlót városunk nem látott. Cered és vidékének népe ezrével kísérte a koporsót, s a Vizválasztónál ezrével várta Salgótarján népe. Siremlékét junius 26-án déli 12 órakor áldotta meg Ferencz István s. lelkes, a Kath. kör egyházi elnöke, aki megható beszédben emlékezett meg a papi hivatásról szólva, Vojtassák közszeretetlen és köztiszteltetben álló egyéniségéről. Majd imával és a Kath. kör dalárda énekével ért véget a kegyeletos ünnepség. Az izléses és stilszerű emlékművet Fekete József helyi szobrász tervezte és készítette.

Köszönetnyilvánítás. A Hungária Villamossági R.-T. a Salgótarjáni Vívó Egyesületnek tiszteletjegy-megváltás címén 30 Pengőt küldött, melyért ez uton mond köszönetet az egyesület elnöksége.

Istentisztelet a Karancshegyen. F. hó 17-én vasárnap d. e. 10 órakor szentmisét mond és prédikál P. Réz Marián, az északi plébánia ide kinevezett első házilónköt. E helyen is felkéri a karancsi kápolna építő bizottság a hivatelt, hogy ezen istentiszteleten minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni.

Esteledett már. Csikorgó hideg volt. A Dunát jégpáncél fedte.

Csák Máté a várpalota közelében a Margitszigetre hajtatott és tartott. Ugy gondolta, hogy itt a Dömés apácáknál és a Dömés szerzeteseknél biztosan fog megtudhatni a király sorsáról és állapotáról és el is helyezkedhetnek ideiglenesen.

Az asszonynép az apácáknál, ök maguk meg a barátoknál.

Ugy is lett, a Nővérek és az Atyák mély szeretettel, kitüntető hódolattal fogadták a nemzet legelőkelőbb dugagdagjait.

A vitézeknek is jutott hely, meleg bor, cipő és pecsenye.

Meleg földel alatt voltak mindannyian s ki-ki szállásadójánál beszélgetett, csevegett a duruzsoló zsarátnok áldott melegében.

Mindenkit elnyomott az álom, csak Blanka volt ébren sokáig. Hánykolódott a fekhelyén, arra gondolt, mily jó lenne ha itt-itt a Margitszigeten e mesés szép templomban lehetne az esküvője.

Jákó is erre gondolt s hitte is, hogy talán sikerülni fog itt örök hűséget esküdnie Blankának s mosolyogva elaludt.

Másnap 14-én alig ébredtek fel, amikor fölsírt hozzájuk a Pátérek és a Sororok halotti zsolozsmája.

Meghalt a király III. Endre az utolsó Árpád.

(Folyt. köv.)

Beretváspasztila a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja.

A Szent Erzsébet Róm. Kath. Nőegylet július 3-án rendezet fil-lóres népiünnepélye

fényes erkölcsi és anyagi eredménnyel zárult. Az SBTC pálya óriási sikjén hullámozott az emberáradat, — a különböző látványos sátrak telve voltak apró, kacagó gyereksereggel és új, érdekes s a mai időknek megfelelő levegővel találkozott az, aki a szépen sikerült délutánt végig nézte. A népiünnepély 1300 pengő tiszta jövedelme fényes bizonyítéka annak, hogy a nőegylet hölgyeinek és buzgó titkáranak fáradhatatlan tevékenysége meghozta áldásos gyümölcsét. Mintha Magyar Szent Erzsébet hulló rózsáival borította volna be a nagy sportpályát, hullott a sok lilér, pengőkké erősödött, százassokká dagadt, hogy a télre kenyérrel adjon, szobácskát fűtsön, ruhát cipőt teremtsen szomorú sorsban sanyalódó embertársainknak, munkátlan szegény magyar véreinknek. A Nőegylet Elnöksége hálás szívvvel mond köszönetet nemesszívű védnökeinek, barátainak, tagtársainak a megrendezés nagy munkájában nyújtott szíves segítségért. Külön köszöni a Salgótarjáni Kőszénbánya igazgatóságának nagyjértékű adományait, a Rimamurány—Salgótarjáni Vasmű r. t. Igazgatóságának szíves támogatását az acélgyári zenekar átengedésével, köszöni a Salgótarjáni Palackgyár és a Hirschgyár Igazgatóságának nagyszámu gyönyörű nyereségtárgyait és a Hungária Villamossági R. T. Igazgatóságának szíves segítségét a villanyvilágítás bevezetésénél és felszerelésénél. Köszönjük kedves tagtársaink sütemény ajándékait, amelyek külön tekintélyes bevételt biztosítottak. Nyeresémi tárgyak és pénzadományok átvételét ezután is köszönettel nyugtázzuk: Salgótarjáni Kőszénbánya R. T. 50 P. főnyeresémi, Rimamurány Salgótarjáni Vasmű R. T. 2 drb. fejsze, 2 drb. husbárd, 2 drb. szemét lapát, 2 drb. szénlapát, Salgótarjáni Palackgyár: 1 boros, 1 sörös, 1 likőrös készlet, 2 befőttes készlet, virágváza, sőtartók, hamutartók, üveg diszmutáruk összesen 108 darabban. Hirschgyár: 1 tányér mérleg, 3 vaslábas, 1 huször, Kohn Lipót cég: 1 liter kávélikör, Salgótarjáni Takarékpénztár 20 P. Salgótarjáni Népbank R. T. 10 P. Róth Flórián 20 P. Szilárdy István 20 P. Dankó Antal 10 P. Dr. Kovács József 10 P. Veres Zoltán 5 P. Veres Zoltánné 1 birka és 1 kisbárány. Krepuska Gézáné 5 P. és 1 pár tyúk. Keslemen István 5 P. Kis Gyuláné 6 P. és 2 kg. zsír. Moticska Nándorné 1 tyúk és 1 kakas, Kromek Lajosné 5 kg. kolbász. Papp Szász Tamás 1 bárány. Szent Erzsébet Nőegylet 1 Fayl Frigyes kép és 1 gobelin kép. Légrády Béláné 1 bárány, Biheller cég 1 huször. Kiss közjegyző egy végvászón. Mansz. 1 öntöző kanna és 1 befönt üveg. Niederland Gyuláné utaltvány 10 üveg sörre és 1 üveg likör. Hangya 2 doboz keksz. Szecsey Ernő 5 P. Klubecz Pál 6 db. szappan, Szauer Andor 6 db. Lily szappán, Krajcsovics Gyuláné 5 P. Horváth Lajosné 1 üveg likör és 1 db. kézimunka. Rauchverger Mór 2 kg. szappan és 3 kg. mosópor, Szabó Pálné 1 üveg tokaji bor, Rusznyák Lajosné 1 virágváza és egy nipp. Rómer Árpád 3 nyakkendő és 1 pár keztyű, Donászy Viktor 10 Jambó-sapka. Mayer Vilmos révén budapesti nagykereskedő cégektől szappanok, likörök, szalámi rudak, csokoládé, cukorka és piperecikkek, Szmolka Mihályné 1 doboz desszert. Buckó Gáborné 1 üveg likör és 1 virágkosár. Hunyár Ádámné 1 cukortartó, dr. Holcsek Béla 1 érc diszmutárgy, Wehovszky Istvánné 1 ridikül, Fischer I-né 2 tál, Papesch Jánosné 1 befőttes készlet, Istók Elemérné 1 üveg likör és 1/2 kg. cukorka. Vitéz Jónás Ödönne 2 tyúk, N. N. 1 zománcos tálca, Duda Lajos 1 torta, Péz Árpád 1 tálca sütemény.

Hangya közgyűlés. F. hó 7-én d. u. 6 órakor rendkívüli közgyűlést tartott a Hangya kötelekbe tartozó Salgótarjáni Fogasztási Szövetkezet az acélgyári Olvasó Egylet nagytermében. A közgyűlést Grusz Ferenc elnök a Hírszekeggel nyitotta meg, majd a határozatképesség megállapítása után az alapszabályok néhány pontjának módosítása és az alábbi igazgatóság megválasztása következett, melyet egyhangúlag fogadott el a közgyűlés, melyen a nagyszámban megjelent tagokon kívül városunk vezető egyéniségei közül ott láttuk Zelenka jé el-

nőkölt, dr. Jánossy r. kapitányt és több fő-tisztviselőt. A lelkes gyűlés után még egészséges eszmecsere volt az acélgyári t. kaszinó kertjében, ahol tisztviselő, iparos és munkás harmonikus egyelőrtésben folytatott diskurzust az altruista szellemű intézet felvirágztatására irányuló gazdasági kérdésekről. Igazgatósági tagok: Básthy László, Csaszlava Gusztáv, Grusz Ferenc, Gurszki Károly, Illés Péter, Köntzey Ferenc, Krausz Kelemen, Papp János, Perce István, Rálich János, Rudinszky István, Schreiner Jenő, Tarnay Kálmán, Vanzura Antal, Végh Kálmán. Felügyelőbizottság: Braun János, Ferjancz János, Gyarmathy Károly, Holcsek Antal, Hajcsi Rezső, Horváth Árpád, Sajgál Mihály, Szathmáry Ferenc, Szalai Imre, Süle Ferenc, Veres István, Vicsovszky Rezső.

Elhízott egyéneknek a természetes „**Ferenc József**” keserűvízkúra hatalmasan előmozdítja a bémüködést, a testet könnyedé teszi s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a **Ferenc József** viz a máj és a vérébél felé irányuló vértóvulásoknál, valamint aranyérel és prostatabajoknál is áldásos hatást fejt ki. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Szervezkednek a kiscgazdák. Mint értesültünk vasárnap július 10-én déli 12 órakor autón érkeznek Bpestől a Független kiscgazda párt vezetői Gaal Gaszton, Hunyadi Ferenc gróf, Eckhardt Tibor dr., Ulain Ferencz dr., Dinnyés Lajos, Milotay István dr. és Tildy Zoltán országgyűlési képviselők Karancseszki nagyközségbe, ahol lovasbandérium és a járás összes községeiből küldöttségek várják. Tiszteletükre 200 terítékes bankett lesz. — A párt vendégeket szívesen lát.

Frontharcos Bajtársak! Az Országos Frontharcos Szövetség a salgótarjáni frontharcos fősoport megszerzésével engem bizott meg. Felhivok minden frontharcos bajtársat, hogy hazafias szervezetünk megteremtésére saját érdekében nálam minél előbb jelentkeznek.

Csaszlava Gusztáv
tart. főhadnagy, szervezőtisz.

Értesítő. Megjelent a Reál-gimnázium 9-ik évének munkájáról beszámoló értesítő, mely Semelkay József tanárnak a Csehszlovákiai Ifjuságról írt alapos és körültekintő, az ifjusági problémák ismeretét dokumentáló szép tanulmányával kezdődik. Majd a tanári kar iskolai és iskolán kívüli szerepléséről, az ifjuság tanulmányi és sport mozgalmáról, nyilvános szerepléséről, a gimnázium fejlődéséről, a tanulmányi összes eredményekről, egészségi állapotokról, gyorsírói és nyelvtanfolyamokról számol be érdekes és nagy fejlődést mutató értesítő. Különösen feltűnő a sok iskolabarát által adott jutalmak nagy tömege, amelynek ünnepélyes kiosztása az évzáró ünnepélyen történt dr. Szabó igazgató értékes és kedves beszédének kíséretében, a tanári karnak, diákoknak és sok szülőnek jelenlétében. A fejlődőképes intézet segítésére — sajnos — ma sem hajlandó a kultusz-kormányzat, pedig egy ilyen nagy ipari, határvárosban minden indok megvolna erre. A nehéz gazdasági visznyok miatt a szülők teherbíró képessége nagyon megcsappant, megoldást kell keresni, hogy az értékes, kiváló tanerőkkel rendelkező intézet szilárdságát meg ne ingassa a kormányzat mostohasága.

Mozaikszem az Életről.

Írta: Csányi Medárd, Endre.

Mit ért az álmatlan éjszaka?
Mit ért a merengés?
Mit ért a csók, a bók?
Mit ért a könnye, mikor ugye házasság lett a vége.
Pedig a leány mennyire remélte.
Mert „Ö” megígérte.

Tűnődött egyre. Önmagát kérdezte:
„Csalódás! Ki vagy te?
Csak fájdalom a szívem?”
Szegény előre megérezte.

Mert később csak ennyit mondott annak, ki elment tőle kacagva: „Te hitvány!”
És... zokogott a lány.

Kivonat.

Salgótarján megyei város képviselőtestületének 1932. június 28-án tartott közgyűlésében felvett jegyzőkönyvéből.

80/1932. kgy. szám.

4556/1932. ikt. szám.

A munkanévelőliek foglalkoztatása.

Vég határozat.

A képviselőtestület jóváhagyólag tudomásul veszi a polgármesternek a munkanévelőliek enyhítése érdekében a mai napig tett intézkedéseit.

Megállapítja, hogy a vármegye által rendelkezésünkre bocsátott 1130 méter-mázsa természetben adott ugynevezett inségbuzán kívül a főispán ur a salgótarjáni munkanévelőliek foglalkoztatása céljából 29000 pengőt folyosított, a vármegye alispánja pedig átengedte az inségjárulék címén Salgótarjánban lefizetett 11.000 pengőt, a Salgótarjáni Kőszénbánya r. t. a sportpálya salakhegyének rendezése 4160 P-t térített meg a városnak, a vármegye a kazári uton végzett földmunkálatok árának megtérítése címén eddig 1500 P-t folyosított és megállapítja végül örömmel azt, hogy a m. kir. kormány forgalmi adó részesedés címén f. évi 51801/1932. VII. b. sz. rendeletével 25.000 P. segélyt utalt ki a városnak.

Az inségmunka költségeinek fedezésére tehát befolyt eddig a 11.5 waggon buzán kívül összesen 70.660 pengő.

Megállapítja továbbá a képviselőtestület, hogy az inségbuza és a város földjén termelt 250 q. burgonya teljes egészében felhasználott s hogy a város az inségakció fedezésére eddig 61.914 P-t fordított és e célra kifizetendő lesz még számlák és igénylések alapján 3346 P. Így még 5410 P. áll rendelkezésre.

A képviselőtestület elhatározza, hogy ezen 5410 P. valamint a főispán ur által még rendelkezésünkre bocsátandó fedezettel az Erzsébet teret, a Pécskő-utcat a róm. kath. körig és amennyiben a fedezet még nem merül ki, a Fiumei-utcat és a Rimaszombati-utnak a kath. templom melletti szakaszát kibúrkoltatja és utasítja a polgármestert, hogy az e részben szükséges lépéseket tegye meg.

Megállapítja a képviselőtestület, hogy a munkanévelőlieket egyelőre csak ezen utburkoló munkálatoknál, valamint a kazári ut földmunkálatainál van módjában foglalkoztatni, ezen utóbbi utmunkáknál is azonban csak azon fedezet erejéig, melyet a vármegye e célra nyújtani fog.

Kimondja azonban a képviselőtestület azt is, hogy amennyiben a viszonyok azt okvetlenül szükségessé tennék, jogában áll a polgármesternek a költségvetésben előirányzott VI. csoport 3. fejezet 1. cím 1. és 2. rovata, valamint a II. csoport 1. fejezet 2. cím 6. rovatában összesen 30.000 pengőben előirányzott és eddig teljesen még ki nem meritett beruházási hitel terhére sürgős szükség esetén inségmunkásokat a fenti korlátokon felül is foglalkoztatni.

Ezzel kapcsolatban felkéri a képviselőtestület a helybeli nagyvállalatok igazgatóságát és a helybeli vállalkozókat, hogy az idegen állampolgárok, a vidéki munkások, a nők és gyermekek elbocsátásával a helybeli családfenntartó munkanévelőliek elhelyezkedését lehetővé tenni szívesek legyenek. A város közönségét pedig arra kéri a képviselőtestület, hogy szükségleteik beszerzésével, vállalatba adandó munkáikkal a helybeli iparosokat, kereskedőket és vállalkozókat támogatni s ezzel sok kenyérnélkül levő, dolgozni akaró tarjáni polgárt munkaalkalomhoz juttatni szívesek legyenek.

Jelen határozat a helybeli nagyvállalatoknak, a helybeli ipartestület elnökségének megküldendő és A Munka hetilapban, leközlendő.

Indokolás.

A város képviselőtestülete a felsőbb hatóságok ezuttal is hálás köszönettel vett megértő támogatásával közel két éve foglalkoztatja a város ingyenes munkanévelőliek lakosságát.

Az elmúlt télen foglalkoztatott munkanévelőliek legmagasabb száma 559 családfő volt.

A város pénztára kimerült s így a város polgármesterének a kiadások csökkentése érdekében tett intézkedéseit nehézzel szívvel tudomásul kellett venni.

A város szegény, vagyona egyáltalán nincsen s így szükségleteit kizárólag az adózó közönség szolgáltatásából fedezi. A város háztartásának egyensúlyát az előirányzott bevételek részben már megállapított, részben még várható nagymértű csökkenése a túlterhelt és kimerült adóközönség ijesztően növekedő fizetési képtelensége súlyosan veszélyezteti ugyanarra, hogy a város további terheket magára vállalni képtelen s ezért az inségmunkák korlátozását ki kellett mondani.

A város súlyos anyagi gondokkal küzd. Anyagi erőtlensége folytán a sors kegyetlen játékának odadobott, önhibájukon kívül nyomorba jutott munkanévelőliek lakosságát és annak mintegy 2000 éhez, ruhátlan, sokat szenvedett gyermekét tovább támogatni, munkához s ezzel a mindennapi szükös falat-kenyérhez juttatni nem tudja.

Ezért kéri szóval fordul a képviselőtestület a helybeli nagyvállalatokhoz, hogy az idegen állampolgárok, a vidéki munkások, a nők és gyermekek elbocsátása s helyettük családfenntartó munkanévelőliek alkalmazásával lehetővé ténssék a város által nyilvántartott és foglalkoztatott 117 gyári munkás, 144 bányász és bányamunkás elhelyezkedése. A helybeli vállalkozókhoz és a város közönségéhez intézett kérelem meghallgatása esetén remény van arra, hogy a város által foglalkoztatott és nyilvántartott 150 iparos és iparos segéd is hozzájut a megélhetéshez szükséges minimális jövedelemhez. A felsőbb hatóságok által városunknak nyújtott anyagi támogatás pedig lehetővé tenné a város által foglalkoztatott 148 egyéb foglalkozásu munkanévelőliek tovább foglalkoztatását.

Kéri a képviselőtestület az illetékeseket, hallgassák meg a nyomor és szenvedés rabláncára fűzött magyar lelkék kétségbeesett jajkiáltását, fogják meg az éhezéstől, nélkülözéstől lesoványodott segítségért feléjük nyújtott ártatlan magyar gyermekkezeket és juttassák a megtépett, meggyötört magyar haza e legtöbbet szenvedett gyermekét becsületes munka árán becsületes kenyérhez.

Kmf.

Kiadta:

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

A kiadmány hitelül:

Dr. Figus

főjegyző.

Baleset. Rosenthal Miklós 9 éves gyermek az Erzsébet-teren játszadozott társaival, amikor háttál kiugrott az uttestre s az arra haladó Klein Márkusz féle autó sárhányója elütötte. 2 szerez törést és zúzódást szenvedett a gyermek, akit az acélgyári kórházba szállítottak, ahonnan bekötés után hazavitték a gyermekét.

Felvétel a Diákok Házába. A Diákok Házába egyetemi és főiskolai internátusba a felvételi kérvényeket július 20-ig kell beadni. Az internátus 100 diáknak tud barátságos otthont nyújtani minimális bértért. Az egy, két, három és négyzetméteres szobák mellett fürdőszobák, tanuló, társalgó, tornaterem, stb. állnak a lakók rendelkezésére. Komoly és bensőséges internátusi élet. Részletes tájékoztatást szívesen küld a vezetőség. (Bp. VII. Hársfa-u. 59/b.)

Felkérés. Egy 17 éves nyomorék, apátlan, anyátlan, hadiárva részére tisztelettel kérünk használt ruhaneműt, akár alsó, de különösen felső ruhában. A szíves adományt „A Munka” kiadóhivatala veszi át s hirlapilag hálás köszönettel nyugtázza.

Akinek a szív működése rendetlen, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet.

HIRDESSÜNK

A Munka

politikai hetilapban.

A világ gazdasági helyzete és a kilátások.

A magyar gazdaságkutató intézet időről-időre közreadja azokat az adatokat, amelyekből a helyzet változására és a konjunktúra esetleges fellendülésére lehet következtetni. A legutóbbi jelentés szerint azok a nagy világgazdasági problémák, amelyek nélkül a gazdasági helyzet kiegyensúlyozódása nem várható, az utolsó hónapokban nem tisztázódtak. A nemzetközi konferenciák kimenetele sorsdöntő, de egyelőre bizonytalan. Amíg kedvező eredmény esetén is sokáig tarthat, amíg a konferenciák hatása mutatkozik, bár el kell ismerni, hogy már igen nagy jelentőségű volna a kibontakozás számára megteremtendő kedvező légkör is.

A devizagazdálkodás nehézségei az utóbbi időben mind több országot késztettek arra, hogy a behozatalt tilalmakkal, a behozatali mennyiségek megállapításával, vagy hasonló módon szabályozzák. Más országok viszont nem annyira a belföldi piac védelme céljából, de inkább azért, hogy a kereskedelem-politikai tárgyalások során fegyver legyen kezükben, léptettek életbe hasonló intézkedéseket. Mindezt tetézték még azzal, hogy rendelkezéseiket rövidebb időközben megváltoztatták, ami lényegesen hozzájárult ahhoz, hogy a különböző nemzetgazdaságok egymástól való elzárkodása fokozódjék és a nemzetközi kereskedelmi forgalom összezsugorodjék. Ez viszont a kiviteli iparok és a kivitelt berendezett termelők helyzetét érintette súlyosan és világszerte a termelésnek általános további csökkentését idézte elő.

A pénzügyi helyzet általában enyhült, bár a bankárok még mindig meglehetősen aggodalommal tekintenek a jövőre. Egyes nagy külföldi pénzügyi cégek pénzbőség mutatkozik, de ez részben csak az üzleti élet nagy pangásának a következménye.

Az áralakulás világszerte tovább is bizonyos mértékig hanyatlott. Az utolsó hónapok során a magyarországi áralakulás a világiránnyal párhuzamosan haladt.

A magyar gazdasági élet legfontosabb újabb eseménye a behozatali korlátozások erős kiterjesztése. Remélhető, hogy ez az intézkedés kereskedelmi mérlegünket ismét tartósan aktívra fogja tenni. Viszont számolni kell azzal is, hogy ez az intézkedés külkereskedelmi fogalmunk nagyságára kedvezőtlenül fog hatni.

A hitelbiztoság megjavult. A magyarországi gazdasági helyzetnek ez tulajdonképpen egyetlen kedvező tünete. Ennél is számbajön azonban, hogy azt valószínűleg csak a forgalom csökkentése idézte elő, valamint a külfölddel szemben fennálló tartozásaink ügyében tett moratóriumszerű intézkedések.

A mezőgazdaság helyzete nem változott. Az állattérképészet kilátásai valamelyest javultak és javultak a gabonaértékesítés lehetőségei.

Az ipari termelés helyzetét szemlélítve adatok nem mutatnak változást. A forgalom akadályai azonban a tavaszi hónapokban néhány iparágban, így a gépiparban a helyzetet súlyosították.

M. K. E. Értesitem a Magyarországi Kárpát Egyesületi tagokat, hogy a folyó hó 17-én rendezendő kirándulást a turaprogramtól eltérőleg nem vonaton, hanem gyalog tesszük meg. Indulás a városi uszodától reggel 6 óra 30 perckor. Pontos megjelenést kérek. Péter Ilus turavezető.

Kuturás. A temető rendezésének munkálatai ismét eltolódtak, a tervbe vett új temető helyének megállapítása, ill. ezen hely megvételére irányuló tárgyalások miatt. Az új temető a Kálvária mögötti elterülő völgy volna, amely a Luby család tulajdona. Ha a tárgyalások eredményre vezetnek, az új temető munkálatait is rövidesen megkezdjük a város. — A régi temető rendezetlensége továbbra is megmarad, de a viztelenséget a temető alsó felében nyitandó kuttal pótolja a város. Borovics András kufuró mester már meg is kezdte a munkálatokat, melyre 1000 pengőt irányzott elő a város.

Zarándoklat Máriazellbe. A Bibornok Hercegráti 903/932 számú engedélyével augusztus hó 3-án országos zarándoklat indul Máriazellbe, a missziós kiállítás megtekintésére. Visszavérkezés augusztus 10-én. Valuta és utlevél megszerzéséről a vezetőség gondoskodik. Lelkivezető: Gampel Béla majsajakabszállási lelkész. Visszajövet egy napi tartózkodás Bécsben. A zarándoklat külön gyorsvonattal utazik, csatlakozni lehet: Komárom, Győr és Hegyeshalom állomásokon. Részvételi díj II. osztályon 54 pengő, III. osztályon 41 pengő. Szabad és kedvezményes jegyek érvényesek. Érdeklődni lehet a zarándoklat központi irodájában: Borsy István technikai vezetőnél, Budapest, IX. Üllői-ut 115/a — aki válaszbélyeg beküldése ellenében részletes programot készítségel küld.

Frontharcos szervezkedés. A salgótarjáni csoport vezetőségét, királyfalvi Kraft Aladár bajtársát az Országos Elnökség saját kérelmére eddig végzett munkájának teljes elismerése mellett felmentette. Az ilyképpen megüresedett vezetőségbe Csaszlava Gusztáv vt. főhadnagy bajtársát salgótarjáni hatáskörrel kinevezte.

A salgótarjáni Szt. Erzsébet róm. kath. Nőegylet által 1932. július hó 3-án rendezett népnepély sorsolásán kihúzott, de el nem vitt tárgyak sorsjegyei számai a következők: 6, 70, 144, 149, 176, 177, 184, 261, 264, 358, 365, 403, 433, 436, 496, 554, 557, 619, 705, 728, 764, 771, 783, 798, 849, 860, 905, 916, 943, 960, 980, 984, 986, 1069, 1121, 1126, 1146, 1148, 1172, 1197,

1215, 1229, 1267, 1286, 1290, 1295, 1332, 1342, 1343, 1345, 1347, 1510, 1532, 1534, 1557, 1565, 1575, 1580, 1621, 1694, 1703, 1718, 1733, 1751, 1794, 1882, 1908, 1917, 1944, 1946, 1951, 1981, 1984, 2083, 2157, 2164, 2166, 2208, 2251, 2395, 2401, 2461, 2484, 2509, 2563, 2582, 2591, 2592, 2658, 2663, 2664, 2669, 2792, 2821, 2825, 2932, 2952, 2992, 3055, 3099, 3111, 3129, 3161, 3177, 3178, 3185, 3191, 3192, 3203, 3209, 3284, 3307, 3364, 3372, 3394, 3408, 3419, 3423, 3437, 3470, 3479, 3487, 3493, 3614, 3627, 3642, 3645, 3648, 3652, 3675, 3685, 3687, 3714, 3719, 3722, 3748, 3771, 3822, 3833, 3948, 3993. A nyeménny tárgyakat az ipartestületben Petonszky Lászlónál lehet átvenni július hó 17-ig.

Tennis verseny. Vasárnap (július 10-én) a városi tennis pályán klubközi tennis verseny lesz. A versenyen a győzősi vívó és tennis club és a helybeli Egyesület tennis játékosai játszanak. Délután lesznek az egyes, — délután a páros versenyek. Belépti díj: Egyesületi tagoknak személyenként 20 fillér, nem tagoknak személyenként 50 fillér. Érdeklődőket szívesen látunk.

A levéltett, a vértett és a gyümölcsösök legfontosabb ellensége a kaliforniai pajzstetű elleni védekezést ismerő utmutatót most adta ki a Földművelésügyi Minisztérium. Minden gyümölcsstermesztőnek fontos érdeke, hogy e kártevők és különösen a kaliforniai pajzstetű elleni védekezést megismerje, mert ez a pajzstetű végpusztulással fenyegeti a magyar gyümölcsstermesztést. A védekezési utmutatót a Földművelésügyi Minisztérium Növényvédelmi és Növényforgalmi Irodája (Budapest, V. Földművelésügyi Minisztérium) válaszbélyeg beküldése ellenében mindenkinek díjtalanul megküldi, s ezenkívül készséggel szolgál bármely gyakorlati növényvédelmi, vagy kertészeti kérdésben szaktanácsai is.

Külföldi tanulmányutak. A MEFHOSZ Utazási Irodája július 17-én indítja harmadik rendkívül kedvezményes párisi kététhetes tanulmányutját. A későbbi párisi tanulmányutak a nyár folyamán kéthetenként indulnak. A MEFHOSZ Utazási Iroda ezenkívül még több tátraí és ausztriai autocar utat, azonkívül dalmáciai és konstantinápolyi utakat is rendez. Érdeklődőknek prospektust díjmentesen küldünk. Jelentkezni lehet levélben is Ferenc körut 38. sz. 2. alatt az Utazási Irodában. (Hivatalos órák d. u. 4—6-ig, telefon 872—74).

Egy külön álló ház üzlethelyiséggel a Fő-utcará, pékkemencével és raktárral Somoskőújfaluban örökáron eladó, vagyis június 1-től bérbeadó. Érdeklődni lehet a Salgótarjáni Takarékpénztárnál.

Valamennyi népművelési tevékenység vezetőjének és műkedvelői előadások rendezőinek.

A műkedvelői előadások engedélyezésének szabályozása tárgyában a m. kir. Belügyminiszter Urnak a vallás- és közoktatásügyi Miniszter Urral egyetértően kiadott 109.000/1932. VII. számú rendeletéből (megjelent a Budapesti Közlöny 1932. évi március 27-i és a Belügyi Közlöny 1932. évi 14-ik számaiban) tudomás végett a következőket közöljük:

1.) A műkedvelői előadások tartására alakult s kormányhatóságilag látta-mozott alapszabályokkal működő egyesületekre nézve előírt az a kötelezettség, hogy a Magyar Műkedvelő Egyesületek Országos Szövetségébe tagként belépni kötelesek, megszűnik és a rendelet alapján tagként felvett egyesületek a Szövetségből bármikor kiléphetnek.

Megszűnik továbbá az a kötelezettség is, hogy az egyesületek vagy a magánszemélyek az általuk rendezendő műkedvelői előadást a Magyar Műkedvelő Egyesületek Országos Szövetségének bejelenteni kötelesek.

2.) A szerzői jogról szóló 1921. LIV. t. c. hatálya általában kiterjed színpadon, tehát a műkedvelők által is előadott összes színpadi művekre, úgyhogy azok — a törvény 84. §-ában megállapított kivételektől eltekintve — nyilvánosan csupán a szerző beleegyezésével adhatók elő. A színpadi művek után ennek a beleegyezésnek a megszerzése, illetőleg a beleegyezés megadásáért járó díjnak levonása megfelelő szabályozás hiányában a műkedvelők részéről nehézségbe ütközött.

Ezért minden olyan esetben, amikor az illető színpadi mű előadásához közvetlen a szerző, illetve a szerzői jog utód (örökös, vagy az, akire a szerzői jog átruházott: pl. kiadó) beleegyezést nem adott, a műkedvelői előadás rendezőinek a Magyar Színpadi Szerzők Egyesületéhez (Budapest, V. Katona József-utca 14.) lehet fordulni, mert vagy a szerző (jogutód) vagy ezen egyesület által kiállított nyilatkozattal igazolható, hogy az előadásra kerülő színpadi mű előadásával a szerzői jogot sérelem nem éri.

Az illetékes elsőfokú rendőrhatalóság a műkedvelői előadás megtartására az engedélyt csak akkor adhatja meg, ha az engedélyt kérők az előadásra kerülő színpadi mű előadási jogának megszerzését közvetlen a szerzőtől, illetve a szerzői jogutódtól (örökös, kiadó, stb.) vagy az említett Magyar Színpadi Szerzők Egyesületétől nyert konkrét nyilatkozattal előzetesen igazolják.

Olyan színpadi művek, amelyeket a szerzői jog már nem véd, szerzői beleegyezés nélkül adhatók elő.

Az önálló zenés művek szintén a színpadi művek közé tartoznak és így a jelen rendelet alá esnek, ellenben a műkedvelők által a színpadon külön számként előadott zeneművek előadási jogának, valamint a műkedvelő előadásokkal kapcsolatban tartani szokott táncmulatásoknál a tánczene szerzői jogjának megszerzése és ennek a rendőrhatalóság által való ellenőrzése tekintetében az 1924. évi október hó 10-én 168 809/1924. B. M. szám alatt kiadott körrendelet (Belügyi Közlöny 1924. évi. 1179. o.) rendelkezései irányadók, azaz ezek tekintetében a nyilvános előadás szerzői jogát a Magyar Szövetség, Zeneszerzők

és Zeneműkiadók Szövetkezetétől, mint a magyar zeneszerzők hivatalosan elismert képviselőitől, a külföldi zeneszerzők magyarországi megbízottjától a jövőben is külön kell megszerezni.

3.) Ami az előadási jog megszerzéséért járó jogdíjak mérvét illeti, ebben a tekintetben a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter Ur figyelemmel arra, hogy a műkedvelői előadások általában fontos kulturális, népművelési és igen sokszor hazafias és jótékonyági célokat szolgálnak, gondoskodott arról, hogy ezek a díjak a magyar színpadi szerzők nagyrésztét magában foglalja Magyar Színpadi Szerzők Egyesületével történt megállapodások útján méltányos és egységes összegben állapíttassanak meg.

4.) Hogy a műkedvelői társulatok, vagy magánosok által rendezett műkedvelői előadások a vidéken működő színtársulatoknak versenyt ne támasszanak, avagy azoknak boldogulását a színpártoló közönség érdeklődésének és támogatásának elvonásával meg ne nehezítsék, a rendőrhatalóságok utasították, hogy mindazonok a helyeken, ahol 3 hónapnál rövidebb ideig játszó hivatásos színtársulat — azaz az Országos Színesegyesület kötelekébe tartozó és a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter Urtól nyert engedéllyel rendelkező színtársulat — működik, ennek működési ideje alatt engedélyt műkedvelői előadásra ne adjanak. Ott pedig, ahol a helybeli színtársulat működése hosszabb időre terjed, a műkedvelői játszás engedélyek kiadását oly mérvben korlátozzák, hogy ezáltal a hivatásos színtársulat érdekei érzékeny károsodást ne szenvedjenek.

Ugyanezen célból általában nem adható ki engedély műkedvelők számára olyan színpadi művek előadására, amely színpadi művek valamely budapesti színházban egy éven belül kerültek bemutatásra.

Végül ugyanezen célból utasították a rendőrhatalóságok arra is, hogy engedélyt csak helyben szervezett műkedvelői társulatoknak, illetőleg helybeli egyéneknek adjanak ki.

A jelen 4 pontban felsorolt, a hivatásos színészet érdekében tett korlátozások alól a rendőrhatalóságok kivételt tehetnek az illetékes törvényhatósági iskolán kívüli népművelési bizottság véleménye alapján.

(Folyt. köv.)

260—1932. vht. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Szekács S. Péter ügyvéd által képviselt Rozsnyai Károly javára 72-60 P. tőke és többkövetelés és járuléai erejéig a starjáni kir. járásbíró 1931 évi 2098. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtás szennvedőtől 1932 évi márc. hó 15-én lefoglalt 2695 P. becsértékű ingóságokra a starjáni kir. járásbíró 2072—932 sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1908. évi XLII-t.c. 20. §-a alapján az alább megnevezett s a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltaták javára is az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatba nincs, végrehajtást szenv. lakásán üzletben Salgótarjánban Fő-u. 52. ház. leendő megtartására határidőül 1932 évi július hó 19 nap délelőtt 10 órája tűztetik ki, amikor a bíróság lefoglalt írógép, asztalka, fotell s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében, esetleg becsáron alul is — de a kikiallítás ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kikiallítás ára egyezer pengőnél felül van, az 5610—931 M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kikiallítás ár egytizedrészét bánatpénzül leteszik.

Dr. Veres Árpád ü. á. k. Hahn Artur és tsai jav. 1125 P. s. jár.

Ez utóbbinak azonban csak az alap vhtási jkőnyv. 16 t. alatti ingóra.

Salgótarján, 1932. június 10.

Török Gyula
kir. bír. végrehajtó.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

9 Sz. 10 V.

13 Sz. 14 Cs.

K I S M E T
(A bagdadi koldus)
Keleti filmdráma.

A törvénytelen
feleség

GAUCHO.
Dráma.

Nagy üzletben
kis leány.
Fősz.: Mary Pickford

Jönl Jönl
**TRADER
HORN**

Kezdet: szerdán, csütörtökön és szombaton este fél 9 vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.